WIKIPEDIA

Hana lingvo

La **Häna Lingvo** estas aŭtoĥtona amerika endanĝerigita lingvo parolata en nur du lokoj: Aglo, Alasko kaj Dawson-Urbo, Jukonteritorio. Restas nur kelkaj fluaj parolantoj (eble ĉirkaŭ 15), ĉiuj el ili kadukuloj.

Ĝi estas membro de la Atabaska lingva familio, kiu estas parto de la pli granda Na-Denéa familio. La nomo de la lingvo estas derivita de la nomo de la popolo, "Hän Hwëch'en", kiu en la lingvo signifas "popolo kiu loĝas laŭ la rivero", kiu rivero estas la Jukono. Estas nun klopodoj revigliĝi la lingvon loke.

Hana lingvo	
Hän	
Parolata en	Kanado, Usono
Regiono	Jukonteritoria Teritorio, Alasko
Parolantoj	malpli ol 15
Skribo	Latina (variaĵo Dené)
Lingvistika klasifiko	
Na-Dené	
Atabaska-Ejaka	
Atabaska	
Norda	
Hana	
Lingva statuso	5 krize endanĝerigita
Lingvaj kodoj	
Lingvaj kodoj	
ISO 639-2	ath
ISO 639-3	haa
Glottolog	hann1241
Angla nomo	Hän
Franca nomo	han

Enhavo

Fonologio
- Konsonantoj
- Vokaloj

Eksteraj ligiloj

Bibliografio

Fonologio

Konsonantoj

La konsonantoj de la hana en la norma ortografio estas listitaj sube (per IFA-notacio en krampoj):

Ĉefo Isaak de la HAN popolo

Konsonantoj de la hana lingvo									
		Bilabialo	Interdentalo	Alveolaro	Lateralo	Postalveolaro	Retroflekso	Velaro	Glotalo
Plozivo	senvoĉa	**b** [p]		**d** [t]			**dr** [ʈ]	**g** [k]	**’** [ʔ]
	aspiracia	**(p)** [pʰ]		**t** [tʰ]			**tr** [ʈʰ]	**k** [kʰ]	
	ejectiva			**t’** [t’]			**tr’** [ʈ’]	**k’** [k’]	
Afrikato	senvoĉa		**ddh** [tθ]	**dz** [ʦ]	**dl** [tɬ]	**dj** [ʧ]			
	aspiracia		**tth** [tθʰ]	**ts** [ʦʰ]	**tl** [tɬʰ]	**ch** [ʧʰ]			
	ejectiva		**tth’** [tθ’]	**ts’** [ʦ’]	**tl’** [tɬ’]	**ch’** [ʧ’]			
Frikativo	voĉis		**dh** [ð]	**z** [z]		**zh** [ʒ]	**zr** [ʐ]	**gh** [ɣ]	
	senvoĉa		**th** [θ]	**s** [s]	**ł** [ɬ]	**sh** [ʃ]	**sr** [ʂ]	**kh** [x]	**h** [h]
Nazalo	voĉis	**m** [m]		**n** [n]					
	senvoĉa			**nh** [n̥]					
	voĉa plozivo	**mb** [ᵐb]		**nd** [ⁿd]					
	voĉa afrikato				**nj** [ⁿʤ]				
Alproksimanto	voĉis	**w** [w]			**l** [l]	**y** [j]	**r** [ɹ]		
	senvoĉa	**wh** [ʍ]				**yh** [j̊]	**rh** [ɹ̊]		

Vokaloj

La vokaloj de la hana en la norma ortografio estas listitaj sube (per IFA-notacio en krampoj):

Vokaloj de la hana lingvo					
		Mallonga	Longa	Diftonga, j	Diftonga, ŭ
Alta	antaŭa	**i** [i]	**ii** [iː]		**iw** [iu]
	malantaŭa	**u** [u]	**uu** [uː]		
Meza	antaŭa	**e** [e]	**ee** [eː]	**ey** [ei]	**ew** [eu]
	centra	**ë** [ə]	**ëë** [əː]		
	malantaŭa	**o** [o]	**oo** [oː]	**oy** [oi]	
Malalta	antaŭa	**a** [a]	**aa** [aː]	**ay** [ai]	**aw** [au]
	malantaŭa	**ä** [ɑ]	**ää** [ɑː]		**äw** [ɑu]

- nazaj vokaloj estas markita per ogoneka diakrito, ekz., **ą**
- malalta tono estas markita kun maldekstra korno, ekz., **à**
- pligrandiĝanta tono estas markita kun ĉapela supersigno, ekz., **â**
- falanta tono estas markita kun (hoketo (supersigno), haĉeko) (*aŭ* háček), ekz., **ǎ**
- alta tono estas neniam markita, ekz., **a**

Eksteraj ligiloj

- Nova vortaro strebas konservi endanĝerigitan HAN-lingvon (http://newsminer.com/2006/11/06/3129/)
- Hän (http://www.yukoncollege.yk.ca/ynlc/languages/hn/hn.html) (Jukonteritoria Aŭtoĥtona Lingva Centro - inkluzivas alfabeto)
- HAN (http://www.uaf.edu/anlc/langs/ha.html) (ANLC)
- Ethnologue: HAN (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=haa)

Bibliografio

- Alaska Aŭtoĥtona Lingva Centro. Alaska Aŭtoĥtona Lingva Centra tTT-ejo: http://www.uaf.edu/anlc/ (atingita 24-a de julio, 2005).
- Gordon, Raymond G., Jr. (Ed.). (2005). *Ethnologue: Lingvoj de la mondo* (15-a ed.). Dallas, TX: SIL internacia. ISBN 1-55671-159-X. (Surlinia versio: http://www.ethnologue.com).
- Mithun, Marianne. (1999). *La lingvoj de Aŭtoĥtona Nordameriko*. Kembriĝo (Britio): Cambridge (Britio) University Press. ISBN 0-521-23228-7 (hbk); ISBN 0-521-29875-X.

Elŝutita el "https://eo.wikipedia.org/w/index.php?title=Hana_lingvo&oldid=6229792"

Ĉi tiu paĝo estis lastafoje redaktita je 01:50, 23 nov. 2017.

La teksto disponeblas laŭ la permesilo Krea Komunaĵo Atribuite-Samkondiĉe 3.0 Neadaptita; eble aldonaj kondiĉoj aplikeblas. Vidu la uzkondiĉojn por detaloj.